

Els moviments antinuclears acusen de poc transparent el gestor de les centrals d'Ascó i Vandellòs, que ha de donar explicacions per dos incidents que alguns sectors consideren alarmants: una fuga d'aigua en la barrera de pressió a Vandellòs II i la troballa de substàncies radioactives al subsòl d'Ascó I, on l'ANAV assegura que les últimes mostres ja tenen un índex nul de radioactivitat

Les nuclears, en el punt de

Terres de l'Ebre Ò. Meseguer

Les dos centrals nuclears catalanes, una a les Terres de l'Ebre i l'altra en la frontera entre el Camp de Tarragona i l'Ebre, s'han situat en el punt de mira perquè l'Associació Nuclear Ascó-Vandellòs II (ANAV), que gestiona els dos reactors operatius d'Ascó i el de Vandellòs, ha hagut d'explicar en poques setmanes algunes anomalies que han inquietat una part de la ciutadania i han fet revifar l'ofensiva antinuclear, que considera els fets alarmants. La primera incidència va ser l'aturada no programada de la central de Vandellòs II, el 2 de maig, després d'observar durant "algunes setmanes", segons ANAV, una fuga d'aigua que es va acabar confirmant que provenia de la barrera de pressió (el circuit primari del reactor) per un problema en la soldadura d'una vàlvula de ventilació. Com a conseqüència d'aquesta fuga, segons fonts del gestor de la planta, van aparèixer restes de bor (element químic que s'utilitza en el control dels reactors nuclears) en el segellat d'un dels termoparells (accionadors) del contenidor del reactor, extrem que va obligar a portar la central a aturada freda. Segons el Consell de Seguretat Nuclear (CSN), cap dels dos successos no ha tingut impacte en les persones ni en el medi ambient, però el cas és que Vandellòs II ja no ha tornat a connectar-se a la xarxa elèctrica des d'aleshores i allargarà la seua desconnexió durant la recàrrega de combustible que ja estava previst dur-hi a terme a partir del 12 de maig. L'incident, segons les mateixes fonts, ha portat a afegir tasques de manteniment i reprogramar-ne d'altres que es fan durant la recàrrega, així com a avançar les faenes prèvies a la reposició de combustible (aprofitant que s'han d'executar amb la planta aturada) i la formació de personal per a la recàrrega. El cas és que no hi ha data concreta perquè la planta arranque, tot i que les previsions són que pugui tornar a produir electricitat entre finals de juny i principis de juliol.

Siga com siga, segons haurien

Vandellòs II porta dos mesos parada després d'una fuga en la barrera de pressió que està en mans de la fiscalia

confirmat fonts judicials a l'Agència Catalana de Notícies, la fiscalia investiga aquests incidents per si han portat la planta a operar de forma poc segura. La investigació s'ha obert arran de la denúncia de l'entitat ecologista Sociedad Humana, segons la qual la planta atòmica va operar durant almenys dos setmanes sense complir els requisits de seguretat exigibles. Els denunciants adueixen que l'envelliment dels elements de la central posa en perill la seguretat de les instal·lacions i acusen els responsables de la nuclear d'irregularitats en la seua gestió i d'oferir informació esbiaixada. Mentre tant ANAV sostenia que les especificacions tècniques de funcionament obliguen a aturar la planta a partir d'una pèrdua de 227 litres d'aigua per hora i que la fuga detectada era de només 8 litres per hora, els ecologistes asseguren que no es permet "cap" fuga quan es tracta de la barrera de pressió i invoquen un suposat informe de l'Associació Professional de Tècnics en Seguretat Nuclear i Protecció Radiològica del CSN que, segons va publicar el *Diari de Tarragona*, alertaria que les fugues en la barrera de pressió poden ser el símptoma d'un mal funcionament d'aquesta barrera, amb el consegüent risc de fuga radioactiva. Ecologistes en Acció ja ha dit que es personarà en les diligències judicials que es puguin derivar d'aquesta denúncia. "S'ha operat segons els procediments establerts", es cobreix l'ANAV.

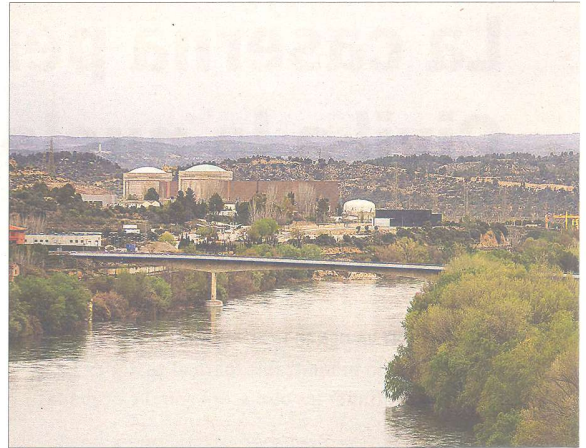
INCERTESA A ASCÓ Pel que fa a l'altra central, Ascó I s'ha situat també en el focus després que el president del CSN, Fernando Martí Scharfhausen, revelés en una comparei-

POLÍTICA

Units Podem pregunta per Ascó al Congrés

Units Podem ha enregistrat a la mesa del Congrés dels Diputats una bateria de preguntes. Qüestiona el fet que la "detecció de residus radioactius" a Ascó no haja estat aclarida dos mesos després i li pregunta a l'executiu què pensa fer per determinar-ne l'origen. Li pregunta també si el govern no està desatenent les seues funcions en no fer pública tota la informació al respecte; recorda l'incendi d'ara fa un any a Ascó i planteja si s'afavorirà el tancament d'Ascó I quan el 2021 s'esgoti el termini de la seua actual llicència d'activitat. Finalment: "¿Es planteja el govern reformar el funcionament del CSN per a ampliar el dret d'accés ciutadà als registres i arxius que tinguen alguna implicació en seguretat nuclear i protecció radiològica?".

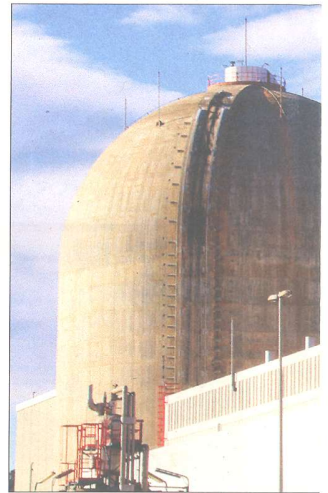
xença al Congrés la troballa de substàncies radioactives en un punt de control de l'aigua del subsòl de la central. Concretament s'haurien trobat nivells anòmals de cesi i altres substàncies en algun dels piezòmetres (perforacions de 5 centímetres de diàmetre i entre 30 i 40 metres de profunditat) que servixen per a controlar el nivell i la composició de l'aigua de la capa freàtica de l'àmbit de la central. L'ANAV reduïx la troballa a un sol piezòmetre, just a sota de l'edifici auxiliar de control de la central, i assegura que no es pot parlar en cap cas d'aigua contaminada. Fonts del gestor de la planta també afegixen que des d'aleshores l'evolució de l'índex d'activitat d'aquests elements radioactius ha estat decreixent "fins a la nul·litat", segons les últimes mostres. Abans d'aquest mostreig extraordinari, un senzill document que el CSN va entregar als membres de la Comissió d'Energia

El gestor i el CSN fan controls setmanals de l'aigua del subsòl a Ascó en haver-hi trobat elements radioactius

del Congrés dels Diputats, al qual ha tingut accés aquesta publicació, parlava de "presència d'activitat en dos piezòmetres" i mostres negatives en un tercer en el moment de la troballa, entre finals de febrer i principis de març. Des d'aleshores, segons l'informe, s'ha creat un grup de treball específic, per a poder donar més informació i "detectar la procedència d'aquesta contaminació", agafant mostres setmanals de tots els piezòmetres, "tant de l'edifici auxiliar com en un d'exterior". A la central hi ha, segons ANAV, uns 60 piezòmetres.

Ni el CSN ni el Govern espanyol han donat més informació sobre la qüestió ni han volgut fer públic un document on l'ens estatal aborda l'episodi amb més profunditat, amb l'argument que es deconeix la procedència exacta de la troballa i que s'està investigant. Però just aquesta incertesa fa que els detractors de la gestió dels dos reactors riberencs i

Les centrals nuclears d'Ascó i Vandellòs, en seng

de les nuclears en general posen l'accent en el risc que substàncies radioactives puguin sortir de la central i contaminar l'aigua subterrània.

A més, allò que més malament ha caigut en alguns sectors és que la troballa fos revelada de forma casual, arran d'una pregunta dels portaveus del PSOE i d'Units Podem en matèria nuclear, Pilar Lucio i Josep Vendrell, sobre un altre succés a As-